

Opetushallitus

Viite: Lausuntopyyntöne 06.10.2025 OPH-5207-2025

Lausunto Opetushallitukselle: Perusopetukseen valmistavan opetuksen ja S2/R2-oppimäärän perusteiden muutokset

THL kiittää mahdollisuudesta lausua monikielisten oppilaiden suomen kielen opetussuunnitelmaan. Lausuntoa pyydetään perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvusta 5.4.4, äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä koskevista teksteistä sekä luvusta 10.

Lausunnossamme haluamme kiinnittää erityistä huomiota kolmeen toisiinsa linkittyvään kohtaan:

1. Monikielisyys voimavarana ja monikielisen pedagogiikan merkitys tulisi säilyttää keskeisenä lähtökohtana kielenoppimisessa. Monikielinen pedagogiikka tukee oppilaan ajattelun, identiteetin ja oppimisen kehitystä sekä vahvistaa oppimisen jatkuvuutta eri koulutusvaiheissa. Monikielisyys pitäisi nähdä myös etuna tulevaisuuden työelämässä.
2. Sosiaalisten ja hallinnollisten kategorioiden sijaan (esim. maahanmuuttajataustainen) tulisi kiinnittää tässä kontekstissa huomioita monikielisyyteen, erilaisiin oppimisympäristöihin ja -tapoihin sekä kielen oppimiseen omaa moninaista identiteettiä ja kulttuuria tukevana elementtinä.
3. Pidämme tärkeänä, että opetussuunnitelma vahvistaa yhdenvertaisuutta ja osallisuuden merkitystä myös kielen oppimisen prosesseissa ja tästä syystä oppilaiden oman kielen ja kulttuurin vahvistaminen tulisi kulkea rinnakkain

”sosiaalistamisessa suomalaiseen yhteiskuntaan”.
Luonnoksessa S2-oppimäärän tehtävässä painottuu kotoutumisen ja “suomalaiseen yhteiskuntaan sosiaalistumisen” näkökulma. Painotus voi osin siirtää huomiota pois kielenoppimisen ja pedagogiikan ensisijaisista tavoitteista. Pidämme myös oleellisena, että suunnitelmassa huomioidaan koulun, ja yhteiskunnan, rooli yhteenkuuluvuuden tunteen ja osallisuuden kokemuksen lisääjänä ja mahdollistajana. Jatkovalmistelussa olisi tärkeää varmistaa, että oppilasta tarkastellaan ensisijaisesti oppijana, jonka kielellistä kehitystä ja osallisuutta kouluyhteisössä tuetaan monipuolisesti. Ehdotamme siis sananvalintojen uudelleen harkintaa seuraavasti: sosiaalistumista *monimuotoiseen ja -kieleiseen* suomalaiseen yhteiskuntaan.

Luonnos on rakenteellisesti selkeä ja tukee opetuksen jatkuvuutta valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Kielellisessä ja käsitteellisessä (ideologisissa) painotuksessa voidaan kuitenkin nähdä siirtymää kohti yksisuuntaista kotouttamisnäkökulmaa, jolloin monikielisuuden ja kielitietoisien pedagogiikan rooli jää aiempaa vähäisemmäksi. Muutoksella voi olla vaikutuksia opetuksen toteutukseen ja oppilaiden osallisuuden tukemiseen, ja tämän vuoksi sen vaikutuksia on tarpeen tarkastella huolellisesti.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Piia Aarnisalo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende